

Heerlen nu ook urban chess-stad: 'Het doet me denken aan Harry Potter'

Heerlen was al urban. Dankzij enkele schaakborden in de openbare ruimte is Heerlen nu ook opgenomen in de lijst met urban chess-steden. „Het is goed voor je brein en zorgt voor verrassende ontmoetingen.”

HEERLEN

DOOR BENTI BANACH

Promenade II in Heerlen was al proefgebied van de Stadstuin, sinds kort is het ook pleisterplaats voor schaakliefhebbers. Grootste troef zijn de uit de kluiten gewassen schaakstukken op 64 op het beton geschilderde velden. Ze nodigen kinderen uit paarden te verzetten ook al kennen ze de paardensprong niet, zijn een trefpunt voor vaste schakers en inspireren toevallige voorbijgangers hun krachten te meten, zoals vader Hugo Trommelen en zoon Robbert. „We liepen langs en dachten: kom. Dit is speels, minder fanatiek dan bij een schaakclub”, vindt Hugo van de grote stukken.

Hij verslaat zijn zoon als die over het hoofd ziet dat hij zijn dame cadeau doet. „Dit geeft wel een heel ander gevoel dan gewoon schaken”, zegt Robbert. „Je wordt veel meer ondergedompeld in het spel, je bent deel van het bord. Het doet me denken aan *Harry Potter en de Steen der Wijzen*. Heel vet, het geeft een heel andere beleving.”

Dementie

De stukken worden beheerd door Monique van den Kerkhof van boekhandel Van der Velden Van Dam. Als de winkel opengaat –zeven dagen per week– zet ze de stukken op het plein. Enthousiast vertelt ze hoe vreemden met elkaar rond het bord in contact komen.

Precies één van de doelen van Jesus Medina Molina: ontmoe-

ten door schaken. Maar het gaat de Utrechter met zijn platform Urban Chess allereerst om de heilzame werking van schaken. „Mijn dochter had op de basisschool moeite met rekenen. Ik las over de impact van schaken op het kinderebrein en heb mezelf en haar leren schaken. Het is goed voor de concentratie, de impulsbeheersing, het houdt je brein fit en vertraagt dementie. En als je schaaktafels in de openbare ruimte hebt, kun je ook andere mensen helpen.”

Medina Molina noemt zich geen goede schaker, maar in het promoten van het spel is hij bijna onovertroffen. Hij is een online petitie gestart, heeft tientallen burgemeesters aangeschreven. Zijn doel: schaakborden creëren in parken, op pleinen, in voetgangersgebieden. „Het maakt niet uit of het metalen, betonnen of houten borden zijn, als ze maar voor iedereen toegankelijk zijn.” Zijn platform Urban Chess heeft al ruim honderd schaaktafels in 54 gemeenten geopend. Hij houdt het bij op zijn website. Heerlen zit daar als enige Limburgse plaats nu ook bij, maar niet dankzij het grote spel. „Dat

is wel leuk, maar niet mijn uitgangspunt. Probleem met de grote stukken is het beheer. Top dat het in Heerlen goed geregeld is met de boekhandel, maar als de winkel op een zomeravond dicht is kun je zo niet schaken.”

Schaakklokken

Wat hij beter vindt zijn de schaakborden die op een picknicktafel op de Promenade zijn geprint. Medina Molina: „De bedoeling is dat mensen zelf hun schaakstukken meenemen, zoals je vroeger je eigen bal meenam als je buiten ging voetballen. Wat je wel steeds meer ziet, is dat omliggende horeca of winkels stukken beheren.” Zo stelt de boekhandel ook kleine stukken ter beschikking en zelfs schaakklokken.

Omwonenden Ine en Geert treffen elkaar geregeld voor een bedachtzame partij aan de tafel. Het grote spel vindt Ine wel leuk, maar ermee spelen? „Nee, je verliest het overzicht met die grote stukken. Je ziet wel dat mensen zich er veel meer mee bemoeien dan bij het spel aan tafel.”

De Heerlense Schaakvereniging gaat de borden mogelijk gebruiken om de denksport bij jongeren te promoten. Medina Molina: „Het werkt het beste als je lokale kartrekkers hebt, mensen die het aankondigen op sociale media. Ik zie in het land dat het besef van de sociale component steeds groter wordt. Bij welke sport kan een 75-jarige tegen een kind van 7 spelen? Het mooie van schaken is dat je het altijd zelf hebt gedaan. Je kunt nooit de ander de schuld geven.”

Het besef van de sociale component van schaken wordt steeds groter in het land.

Jesus Medina Molina

Grote schaakstukken in Heerlen, 'je wordt veel meer ondergedompeld in het spel'. FOTO LUC LODDER